

5 Після анексії Криму Україна втратила контроль за освоєнням покладів вуглеводнів в акваторії, флот і бурові. Чи можливе поновлення видобутку на шельфі?

7 Оприлюднений проєкт наказу Мінекономрозвитку встановлює вимоги до маркування свіжого та замороженого м'яса з обов'язковим зазначенням місця походження

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 12 БЕРЕЗНЯ 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№47 (6661)

ЦИТАТА ДНЯ

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ:

«Я не раджу супротивникові думати, що наше бажання миру послаблює здатність дати відсіч. Це не так, і українські військові уповноважені завжди давати адекватну відповідь на дії агресора».

Президент про непохитність наших воїнів у захисті своєї країни

Україні дуже важлива всебічна підтримка МВФ

ПЕРСПЕКТИВА СПІВПРАЦІ. Кабінет Міністрів України налаштований на впровадження реформ, які слугуватимуть важливою передумовою для економічної стабільності та розвитку. Тому новопризначений уряд продовжуватиме співпрацю з Міжнародним валютним фондом. На цьому Прем'єр-міністр Денис Шмигаль наголосив під час телефонної розмови з головою місії МВФ в Україні Реном ван Роденом. «Першочерговим пріоритетом залишається започаткування програми розширеного фінансування Міжнародного валютного фонду особливо для підтримки структурних реформ, макроекономічної та фінансової стабільності в країні. Нова програма розширеного фінансування МВФ — вкрай важлива на даному етапі розвитку країни», — цитує слова Дениса Шмигаль департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів. Очільник уряду підкреслив важливість всебічної підтримки, яку надає МВФ Україні.

Під час розмови сторони обговорили подальші пріоритетні кроки в межах двостороннього партнерства. Участь у розмові взяли міністр фінансів Ігор Уманський та міністр юстиції Денис Малюська.

ЦИФРА ДНЯ

99,7%

становив, за даними Держстату, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у лютому 2020 року щодо січня

В Україні не карантин, а обмежувальні заходи?

Фото Володимира ЗАКІ

Ще не відомо, які наслідки для учнів і навчального процесу матимуть вимушені й подовжені весняні «канікули»

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Профілактичні дії триватимуть три тижні: з 12 березня до 3 квітня

Кілька кроків до фінішу

РЕФОРМА. Журналістам розповіли, коли і як завершиться децентралізація

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Національний пресклуб «Децентралізація: що далі?», який організувала Асоціація міст України, зібрав журналістів з різних регіонів. Адже реформа місцевого самовряду-

вання, адміністративно-територіального устрою та децентралізація стосуються подальшого життя кожного з нас.

Чи ж усі вікна можливостей для добровільного об'єднання громад, яке триває вже понад п'ять років, зачинилися?

— Із внесенням до парламенту урядового законопроекту №2804 «Про засади адміністративно-територіального устрою» фактично так, — розставив акценти заступник міністра розвитку громад та територій В'ячеслав Негода. — Бо якщо сьогодні громада захоче

об'єднатися добровільно, ЦВК все одно не призначить виборів раніше, ніж у жовтні, коли країна цілком логічно має вийти на місцеві вибори в єдиному адміністративно-територіальному форматі. Тому завдання таких громад — побачити себе в перспективних планах, які форму-

ють обласні державні адміністрації, а затверджує уряд.

До речі, жоден із критеріїв формування ОТГ не змінився від початку активної фази реформи. Основні — цілісність території та кількість школярів (не менш як 250) та дошкільнят (не менш як 100).

4

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 12 березня 2020 року

USD 25.624
за 1 долар США

EUR 29.0499
за 1 євро

RUB 3.575
за 10 рублів

AU 42582.48

AG 434.1

PT 22573.98

PD 60779.62

4 820103 080039

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

В Україні не карантин, а обмежувальні заходи?

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Регіони готові

Запровадження обмежувальних заходів у навчальних закладах України терміном на три тижні — таке рішення ухвалив уряд, щоб запобігти поширенню недуги. Кабінет Міністрів запропонував обмеження на проведення масових заходів, у яких залучено участь 200 й більше осіб. Але це не стосується заходів державної необхідності. Проведення спортивних заходів можливе з дозволу міжнародних організацій без глядачів.

Уряд вирішив надати 100 мільйонів гривень на першочергову закупівлю засобів індивідуального захисту для поточних потреб міністерств, відомств і служб, а також поповнення держрезерву. На виконання цієї ухвали є рішення до 1 червня заборонити експорт товарів протиепідеміологічного призначення, щоб гарантувати забезпечення необхідними засобами захисту населення.

Ухвалено рішення закупити інфрачервоне обладнання для проведення скринінгу на відстані в міжнародному аеропорту «Бориспіль».

Напередодні, під час засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, у якій узяли участь Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, профільний міністр і представники силового блоку та голови ОДА, обговорено питання протидії поширенню коронавірусу в країні. «Наша мета — захистити населення України, не спричинивши паніки», — відзначив Прем'єр.

Ішлося про рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я в разі реалізації різних сценаріїв розвитку подій: від поодиноких випадків захворювання до масштабного поширення вірусу всередині країни. Було порушено питання про необхідність ухвалення законодавчої ініціативи про можливі заходи оперативного реагування у разі поширення вірусу 2019-nCoV відповідно до рекомендацій ВООЗ та враховуючи законодавчу модель превентивних заходів Польщі.

Керівництво всіх ОДА запевнило, що регіони готові до протидії захворюванню. Уже визначено медичні заклади, які можна використати для обсервації в разі виявлення коронавірусу серед україн-

ських громадян. Було оговорено, що до кінця тижня буде створено комісію, яка здійснюватиме перевірку всіх об'єктів обсервації.

Міністерство закордонних справ створило оперативний штаб для координації роботи МЗС, причетних органів влади та міжнародних організацій з метою захисту громадян за кордоном і надання актуальної інформації щодо поширення COVID-19 у світі. Штаб створено з ініціативи і під головуванням міністра закордонних справ Дмитра Кулеби.

До складу штабу увійшли державний секретар МЗС, директор департаменту консульської служби, директор департаменту міжнародних організацій, директори територіальних департаментів, речниця МЗС, інші відповідальні особи міністерства. МЗС створило спеціальні сторінки в соцмережах для надання актуальної інформації про роботу штабу й поширення COVID-19 у світі.

За словами Дмитра Кулеби, головна мета оперативного штабу — координація роботи МЗС із причетними органами влади в Україні та представництвами міжнародних організацій щодо надання допомоги нашим громадянам, які перебувають за

кордоном на територіях, уражених коронавірусом. Ця мета передбачає вчасне й достовірне інформування про ситуацію в регіонах та світі, поради щодо подорожей тощо.

Підтверджено лише один випадок

Головний санітарний лікар України, заступник міністра охорони здоров'я Віктор Ляшко повідомив, що станом на 11 березня в країні офіційно підтверджено лише один випадок зараження коронавірусом. Що стосується чотирьох пацієнтів, у яких була підозра на інфекцію, то в них її не підтвердили.

10 березня медики отримали п'ять нових повідомлень про підозру на коронавірус і займаються аналізами. П'ять зразків передали до лабораторії. Результати досліджень буде відомо 12 березня. Загалом в Україні перевірено 43 людини, які мали ризик зараження коронавірусом, сказав головний санітарний лікар.

Він анонсував можливі зміни процедури температурного скринінгу під час в'їзду в Україну. «Продовжуємо температурний скринінг на всіх постах

в'їзду. Уже з початку скринінгу протестовано понад 1,6 мільйона людей із пасажиропотоку. Це невеликий відсоток, тому одне із питань у подальшому — розглядати можливість, чи продовжуватимемо температурний скринінг скрізь, чи з урахуванням поширення ситуації, можливо, ухвалюватимемо рішення та ініціюватимемо запуск виключно на територію країни і виїжджатимуть», — сказав він.

Це світова практика: в міжнародних медико-санітарних правилах прописано, що в разі виникнення надзвичайної ситуації в країні можуть працювати не всі пункти перетину кордону.

За кордон краще не їздити

Державний секретар МЗС Андрій Заяць радить українцям добре зважити доцільність поїздки за кордон саме через поширення коронавірусу. Фахівець повідомив, що у світі ситуація з коронавірусом дуже динамічно розвивається. «Тому загальний заклик, який ми як Міністерство закор-

донних справ адресуємо громадянам України: добре зважити у будь-якій поїздки за кордон, чи вона справді необхідна, і тоді приймати остаточне рішення», — застеріг Андрій Заяць.

Держсекретар МЗС зазначив, що всі українці, виїжджаючи за кордон, мають застрахуватися. «Це дасть змогу забезпечити покриття тих можливих медичних витрат за кордоном, які можуть статися», — додав він.

У столиці запровадили відчутні обмеження. Рішення про запровадження з 12 березня обмежувальних заходів стосується всіх підприємств та господарств Києва незалежно від форми власності. На цьому наголосив перший заступник голови Київської міської держадміністрації Микола Поворозник.

«Рішення ухвалено на засіданні постійної комісії КМДА з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Воно передбачає обмеження навчального процесу, масових заходів у столиці: спортивних змагань, концертів, семінарів тощо, коли кількість присутніх на них перевищуватиме 60 осіб, — зауважив він. — Це не карантин, а обмежувально-профілактичні заходи».

Коронавірус атакує євроінституції

ГЕОПОЛІТИКА. Через наступ інфекції Європарламент вніс істотні зміни у графік своєї роботи

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Про зараження коронавірусом своїх співробітників у Брюсселі оголосили в штаб-квартирі НАТО, Єврокомісії та Європейській службі зовнішньої діяльності. Минулого тижня президент ЄП Давід Сасоллі видав розпорядження скасувати всі заходи, які передбачають перебування на території будівель Європарламенту сторонніх відвідувачів і гостей, запрошених до участі в цих заходах. Через це Київ був змушений перенести проведення Українського тижня в Європарламенті, який мав відбутися з 3 по 5 березня за участі євродепутатів і вітчизняних урядовців.

Цього тижня, з 9 по 12 березня, у Страсбурзі мало відбутися чергове пленарне засідання ЄП. Проте спочатку його перенесли у Брюссель, аби через подорожі до Франції не піддавати ризику здоров'я євродепутатів, їхніх помічників і журналістів. Проте згодом було вирішено скоротити сесію до двох пленарних днів. Євродепутати встигли провести дебати щодо поширення коронавірусу, обговорити довгостроковий бюджет ЄС і ситуацію з мігрантами на турецько-грецькому кордоні. Решту обговорень і голосування, зокрема за резолюцією щодо підсумків п'ятирічного виконання мінських угод, перенесли. Проте нових термінів розгляду українського питання в ЄП не називають, бо ніхто не може передбачити, як далі поширюватиметься небезпечний COVID-19.

Тест для європейської солідарності

Під час дебатів про коронавірус деякі євродепутати висловили підтримку запобіжним заходам поширення інфекції в ЄП. Проте дехто їх критикував. Євродепутатка від зелених Мішель Рівасі назвала Європарламент «суперрозсадником» і закликала через це закрити його на певний час. Її не підтримав позафракційний Міслав Колакушич: «Не зачиняймо двері Європарламенту, бо подамо хибний сигнал тим, хто продає продукти харчування, працює на заправках, і вони також можуть закритися. Не сприяймо поширенню страхів і паніки».

Давід Сасоллі не зміг відреагувати на ці пропозиції євродепутатів. Річ у тім, що минулими вихідними він літав до Рима. І коли італійський уряд оголосив про рішення поширити карантин на всю територію країни, президент Європарламенту повідомив, що він «з міркувань обережності» самоізолювався вдома у Брюсселі.

Під час дебатів євродепутати гостро критикували владу Німеччини та Франції, які наклали заборону на експорт засобів індивідуального захисту в інші країни ЄС. Сильвія Сардоне з правоопулістської партії «Ліга» заявила, що їй соромно за такі країни. У цьому з нею були згодні чимало парламентаріїв з інших фракцій та країн.

Така сумна картина стає звичною для засідань Європарламенту

«Це не та солідарність, яку ми поділяємо. Якщо Італія опинилася в особливій ситуації й потребує цих масок, то інші держави ЄС мають бути готовими допомогти», — зазначив Манфред Вебер з Європейської народної партії.

Віцепрезидентка ЄП Майрі Макгінесс, яка головує під час дебатів, закриваючи засідання, нагадала колегам про елементарні правила, що можуть захистити від зараження COVID-19. Вона закликала всіх чхати в паперові хустинки і відразу ж після цього викидати їх. «А якщо у вас їх немає, то робіть це в лікоть — їх у вас два. Це серйозні часи», — суворо підсумувала вона.

Бельгійці не панікують

На сьогодні у Бельгії загалом нараховують близько 300 хворих на недугу, спричинену коронавірусом. Бельгійська влада оголосила, що реалізовує посилений етап другої фази стратегії надзвичайних ситуацій. Це означає, що поки що ситуацію з поширенням хвороби тримають під контролем. На третій, останній фазі цієї стратегії влада може вирішити закрити школи й інші громадські заклади. Міністр охорони здоров'я Бельгії Мегі Де Блок весь час нагадує співвітчизникам: за жодних обста-

вин не полишати дому, якщо вони виявили в себе ознаки захворювання на COVID-19. Влада наполегливо радить бельгійцям, у яких підвищилася температура і з'явився кашель, контактувати з лікарями по телефону, а не поспішати до них на особистий прийом.

Проте попри загальну тривогу, яка охопила Брюссель, паніки немає. Асортимент товарів у магазинах не зменшився, а черг за макронами, милом і туалетним папером не видно. Порожніми в аптеках і супермаркетах лишаються тільки полиці, на яких ще кілька тижнів тому були пляшечки з антисептиком.

Як Москва «допомагає» правосуддю

РЕЗОНАНС. Погрози, переслідування й дезінформація міцно вкорінилися в арсеналі російських спецслужб

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Другого дня судового розгляду справи про катастрофу літака МН17, збитого проросійськими бойовиками над Донеччиною в липні 2014 року, прокуратура Нідерландів представила нових свідків. Серед них росіянин, який був присутнім під час пострілу ракети із ЗРК «Бук» у літак «Малайзійських авіаліній».

Він добровільно приєднався до сепаратистів, охороняв територію, звідки стріляв «Бук». За його словами, присутні на місці пострілу були задоволені, що збили військово-транспортний літак, доки не зрозуміли, що то пасажирський. За даними прокуратури, публічно слухати свідчення цього чоловіка в суді небезпечно для його життя. Раніше він давав свідчення у масці.

У прокуратурі зазначили, що десяткам інших свідків також загрожує серйозна небезпека з боку російських спецслужб. Більшість свідків заявили, що бояться помсти або навіть убивства. Тому імена цих людей слідство зберігає в таємниці.

«До одного зі свідків, який надіслав відео, двічі навідувалися озброєні люди. Після цього він був змушений втекти», — сказав прокурор Тійс Бергер. Свідкам у справі МН17 надходять погрози від представників воєнізованих формувань, які діють на тимчасово окупованих тери-

Маскуються брехнею ті, кому є що приховувати

торіях сходу України, і від секретних служб Росії.

«С чимало доказів, що російські силовики намагаються перешкодити цьому процесу», — наголосив Тійс Бергер.

Тим часом прокурор у справі МН17 Дейді Вуї-а-Цой заявила, що відразу після катастрофи влітку 2014 року Росія розпочала активну кампанію з дезінформації. Вона повідомила, що 17 липня 2014-го через 15 хвилин після аварії російська телекомпанія LifeNews повідомила: «Повстанці інформують, що їм вдалося збити ще один транспортний літак ВПС України».

Дейді Вуї-а-Цой розповіла, що фотограф, який перебував поблизу, описав у відеоінтерв'ю World Press, як після катастрофи йому телефонував пресекретар сепаратистів і повідомив, що вони збили військовий літак, що належить Україні.

«Цей дзвінок надійшов до того, як стало відомо, який саме літак було збито», — уточнила прокурор.

Коли стало зрозуміло, що збито цивільний рейс МН17, Москва негайно залучила пропагандистські ЗМІ. «LifeNews, наприклад, повідомив, що МН17 збила ракетна система С-300 ЗСУ. Трохи менш ніж через пів години цю версію було замінено повідомленням, мовляв, Boeing збив український винищувач (!) Су-25, який потім збила «народна армія», — переповіла Вуї-а-Цой.

У матеріалах справи містяться показання свідка, чийого імені прокуратура не хоче розкривати. Улітку 2014 року він воював як доброволець у підрозділі так

званої ДНР і 17 липня перебував поблизу пуску ракети. За його словами, на місці запуску були присутні російські військовослужбовці й співробітники ФСБ РФ.

Ще один анонімний свідок стверджує, що влітку 2014-го служив у сепаратистському підрозділі біля Донецька. У день збиття рейсу МН17 він разом з іншими перевозив установку «Бук» зі Сніжного. Вони передали її іншому підрозділу поблизу Дебальцевого. Прокуратура просить безпечно допитати цих та інших свідків.

Головуючий у процесі Гендрік Стейнгаус оголосив перерву в засіданні до 23 березня після того, як від захисту одного з чотирьох обвинувачених росіянина Олега Пулатова та адвокатів рідних жертв надійшли прохання.

Захист Пулатова попросив час, щоб бути готовим до повноцінної участі у процесі із другої сесії, запланованої на 8 червня. З огляду на те що нідерландські адвокати лише в січні заявили про свою участь у судовому процесі, в них було мало часу, щоб ознайомитися зі справою й повноцінно представляти інтереси підзахисного.

Адвокати рідних поскаржилися, що в них не було повноцінної змоги брати участь у першому судовому засіданні, у зв'язку з чим вони не висловили позиції своїх клієнтів. Крім того, вони заявили про необхідність отримати повний доступ до матеріалів справи.

Індекс споживчих цін у лютому 2020 року¹

За повідомленням Державної служби статистики України, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у лютому 2020 року щодо січня становив 99,7%, за період січень — лютий 2020 року — 99,9%. За період січень 1998 року — лютий 2020 року — 1358,9%.

Індекси споживчих цін на товари та послуги були такими:

	Лютий 2020 до	
	січня 2020	грудня 2019
Індекс споживчих цін	99,7	99,9
Продукти харчування та безалкогольні напої	99,6	100,1
Продукти харчування	99,6	100,1
Хліб і хлібопродукти	100,3	100,7
Хліб	100,4	100,7
Макаронні вироби	99,7	99,8
М'ясо та м'ясопродукти	98,7	98,5
Риба та продукти з риби	100,1	99,8
Молоко, сир та яйця	97,6	97,8
Молоко	100,3	100,7
Сир і м'який сир (творог)	100,1	100,5
Яйця	82,4	81,2
Олія та жири	99,8	99,7
Масло	99,9	99,8
Олія соняшникова	99,8	99,5
Фрукти	102,2	102,2
Овочі	100,8	107,5
Цукор	100,9	99,8
Безалкогольні напої	100,0	100,4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	100,8	101,6
Одяг і взуття	95,7	90,3
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	99,7	99,7
Утримання та ремонт житла	100,4	100,4
Водопостачання	115,3	115,3
Каналізація	112,6	112,6
Утримання будинків та прибудинкових територій	100,0	100,4
Електроенергія	100,0	100,0
Природний газ	87,1	96,4
Гаряча вода, опалення	98,6	96,1
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	100,0	99,7
Охорона здоров'я	100,5	100,5

Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	100,4	100,0
Амбулаторні послуги	101,1	102,5
Транспорт	100,1	99,4
Паливо та мастила	98,0	94,1
Транспортні послуги	100,7	101,7
Залізничний пасажирський транспорт	103,2	101,7
Автодорожній пасажирський транспорт	100,4	101,8
Зв'язок	100,3	101,1
Відпочинок і культура	99,7	99,7
Освіта	100,3	101,7
Ресторани та готелі	100,6	101,2
Різні товари та послуги	100,9	102,6

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Індекси споживчих цін по регіонах у лютому 2020 року

До попереднього місяця	
(Відсотків)	
Україна ¹	99,7
Вінницька	99,0
Волинська	100,0
Дніпропетровська	99,4
Донецька	99,9
Житомирська	99,5
Закарпатська	99,0
Запорізька	99,7
Івано-Франківська	99,7
Київська	99,4
Кіровоградська	100,2
Луганська	99,6
Львівська	99,8
Миколаївська	99,4
Одеська	99,6
Полтавська	99,6
Рівненська	99,7
Сумська	99,5
Тернопільська	99,9
Харківська	99,8
Херсонська	99,8
Хмельницька	99,9
Черкаська	99,5
Чернівецька	99,4
Чернігівська	99,9
м. Київ	100,4

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

ПРОШУ СЛОВА!

Спорт проти гаджета

Оксана МАЛОЛЕТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

Проїжджаючи центральною автомобільною дорогою повз населений пункт, де живу, неможливо не помітити обабіч траси, стан якої занадто далекий від ідеального, щойно відремонтованої місцевої дороги з усією необхідною розміткою, з такими самими новенькими щойно заасфальтованими тротуарами. Якщо ж проїхатися населеним пунктом, то видно, що вже майже всі внутрішні дороги відремонтовано, тротуари викладено плиткою — різноманітні узорі тішать око, багато пішохідних переходів, що додає зручності. Один із з'їздів із траси, який прилягає до території мінімаркету, облаштовано пішохідним переходом, який вночі підсвічується світлодіодними лампами. Це привертає увагу не лише пішоходів, яких багато йде з торгового центру і вони часто дивляться у смартфони, а й водіїв, попереджає про нерегульований пішохідний перехід.

Тішить око й капітально відремонтований центральний парк з екзотичними деревами та кущами, кованими лавочками, сучасним освітленням. Поряд з ним відремонтована спортивна зала в будинку культури та приміщення для занять боксом, куди закуплено необхідний сучасний спортивний інвентар. Реконструйовано стадіон (коштом місцевого підприємства), оновлено всі дитячі майданчики (їх сім, кожен на 2—3 чотирипверхових багатоквартирних будинки). Усі вони із сучасними гірками, гойдалками. Не оминило оновлення і школи, розрахованої на понад 600 учнів: нове покриття виблискує на даху, а завдяки новій високій огорожі та замкам на воротах на її території нема більше пляшок і шприців. Біля школи збудовано відкритий майданчик із тренажерами, де завжди повно дітей. Поряд новенький огорожений майданчик з гумовим покриттям для мініфутболу.

Такої модернізованої інфраструктури годі шукати і в багатьох районних центрах. А в нашому селищі міського типу такі зміни вже стали звичним явищем. А все тому, що відповідально поставилися до того, напроти кого ставити галочку у виборчому бюлетені про початку на виборах голови сільської ради, а потім і голови об'єднаної територіальної громади.

Посада змінилася, а людина на цій посаді — ні, бо людина, як кажуть, на своєму місці і дбає про розвиток території, щоб комфортно жилося всім.

Щодо розбудови в селищі інфраструктури, зокрема спортивної, цей рік не стане винятком. А допомагає в цьому держава завдяки постанові Кабінету Міністрів від 5 липня 2019 року №571 «Про деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво multifunctional майданчиків для занять ігровими видами спорту». Отримання субвенції на будівництво майданчиків відбувається за умови співфінансування державного і місцевого бюджетів, в обсязі не меншому, ніж 50% загальної вартості робіт з місцевого бюджету.

Отож крім сучасного стадіону, майданчиків з гумовим покриттям для мініфутболу, із тренажерами, матимемо ще multifunctional спортивний майданчик завбільшки 38x20 метрів. Тут можна буде проводити тренування і змагання з футболу, баскетболу, гандболу, волейболу й тенісу. Фінансування проекту — 60% місцевий бюджет і 40% — державний.

Будівництво однієї з перших таких ластівок у районі вже проінспектувало місцеве управління фізичної культури і спорту. Нині на об'єкті повністю підготовлено бетонну основу (діти вже гаяють тут м'яча, тож об'єкт буде затребуваним). Встановлено залізну огорожу. На черзі монтаж гумового покриття. Отже, будівництво триває за планом.

Тож крок за кроком втілюється план місцевої влади, однозначно підтриманої батьками, на заохочення молодого покоління до спорту. Тобто забрати дітей з вулиці, відірвати від гаджета. І свою справу потихеньку роблять добре проанонсовані різні спортивні змагання, які дуже часто проходять майже під вікнами будинків, — порожнім наш спортивний центр просто неба не буває.

Загалом у столичному регіоні триває зведення multifunctional майданчиків з гумовим покриттям для занять не менш ніж чотирма ігровими видами спорту. На виконання розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації №637 від 13 листопада 2019 року та вищезгаданої урядової постанови передано кошти з державного до місцевих бюджетів на будівництво та реконструкцію дев'яти об'єктів. З дев'яти населених пунктів, серед яких міста, селища та села, три не використали коштів субвенції, які повернуто до державного бюджету, а шість майданчиків, зокрема й у нашому селищі, успішно будують.

КРИМСЬКІ РЕАЛІЇ

**КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ**

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНЬСЬКА
ГАЗЕТА

www.ukurier.gov.ua

Продовжуємо цикл публікацій про ситуацію, що склалася у Криму після окупації. Сьогодні розповідь про те, що відбувається навколо видобутку вуглеводнів на Чорноморському шельфі.

Роман ЯРЕМІЙЧУК,
доктор технічних наук,
професор, віцепрезидент
Української нафтогазової
академії, експерт
голови правління ДАТ
«Чорноморнафтогаз», для
«Урядового кур'єра»

Шельф Чорного моря умовно поділяють на західну і східну частини. У західній відкрито газові й газоконденсатні родовища, які розробляють до 2014 року (Голіцинське, Архангельське, Штормове, Одеське та Міжводне, яке передбачали вводити в розроблення після 2014 року). У 2013-му сумарний видобуток газу досяг 2,5 мільярда кубічних метрів, а з введенням Міжводного родовища річний видобуток газу мав перевищити 3 мільярди кубометрів. Геологічними, геофізичними і геохімічними методами досліджень упродовж двадцяти років, з 1994-го, в межах східної частини шельфу Чорного моря від Алушти до кордону між Україною і Російською Федерацією виявлено 16 структур, що кваліфікують як вуглеводневомісні, а відкриття у 2005-му потужного Суботинського родовища підтвердило цей прогноз.

Росія здійснює незаконне видобування

Пошукові та промислові роботи на шельфі Чорного моря та в акваторії Азовського моря впродовж останніх 30 років (до 2014-го) виконували підрозділи ДАТ «Чорноморнафтогаз», у які входили управління з видобування нафти і газу, буріння свердловин на морі, прокладання й експлуатації морських нафто- і газопроводів, підземного зберігання газу. ДАТ володів великим флотом. Останніми роками в підрозділах Чорноморнафтогазу працювали понад 5 тисяч людей, з них щоденно на морі — понад 600, яких доставляли на роботу кораблями і гвинтовими катерами.

Програму, затверджену урядом України в 1998-му та уточнену в 2008 році щодо освоєння вуглецеводневих ресурсів шельфу Чорного моря, не можна було виконати, бо її профінансували тільки на 10% необхідних обсягів. Головна причина незадовільного виконання цієї програми в ті роки — брак чіткої й послідовної державної політики щодо освоєння цих ресурсів на шельфі Чорного та акваторії Азовського морів.

НАК «Нафтогаз України» за десятки років показав свою не-

спроможність інвестувати і виконувати функції генерального замовника масштабних геологорозвідувальних та експлуатаційних робіт.

Фактично не було прозорих і гарантованих механізмів залучення зовнішніх інвестицій, приватного капіталу та відомих морських нафтогазових компаній світу в умовах одночасного збереження державного контролю за виконанням усіх видів робіт.

Після анексії Криму Російською Федерацією з березня 2014 року Україна втратила контроль за всіма видами робіт колишнього ДАТ «Чорноморнафтогаз», а також усе обладнання, флот і самопідймальні бурові установки сингапурського виробництва (так звані вишки Бойка). Відтоді Росія здійснює незаконне видобування газу з родовищ Штормове і Одеське в межах територіальних вод України. У зв'язку з цим уряду України або іншій структурній одиниці із залишків ДАТ «Чорноморнафтогаз» необхідно подати позов до міжнародного суду в Гаазі не лише щодо компенсації Росією вартості всього наявного обладнання станом на березень 2014 року, а також щодо вартості видобутого газу з цих двох родовищ за цей час.

Досвід Бразилії нам стане у пригоді

Нині необхідно відновити роботи з оцінки ресурсів та майбутнього видобування вуглеводнів із тих геологічних структур, що перебувають на сьогодні в економічній зоні України. Наскільки нам відомо, від сходу Одеської області до Безіменного газового родовища попередні дослідження встановили межі близько десяти таких перспективних структур. Треба врахувати можливість вивчення і подальшої експлуатації газоконденсатних структур схилу Чорного моря і його дна на глибині води близько 2200 метрів. Повернення до відновлення вивчення й подальшого розроблення родовищ, що нині незаконно внесено в економічну зону Росії, буде продовжено після деокупації Криму.

У 2002 році тодішній керівник ДАТ «Чорноморнафтогаз» Ігор Франчук відрядив автора цих рядків до Бразилії для вивчення досвіду організації видобування нафти компанією «Петробраз», попередньо заручившись підтримкою тодішнього Посла України Богаєвського й одного з керівників «Петробразу» українця за походженням Георга Гаврилишина. За два тижні пе-

ребування в Ріо-де-Жанейро я мав змогу ознайомитись із системою виконання всіх робіт у бразильській частині Атлантичного океану, відвідати одну з платформ, з якої бурили свердловини одна із закордонних компаній, зустрітися із професорами двох великих університетів, у яких навчали майбутніх спеціалістів для роботи на морі. Вразила тоді неймовірна чіткість виконання всіх робіт.

Найкращим варіантом, на наш погляд, було б запозичення досвіду Бразилії з освоєння вуглеводневих ресурсів шельфу і глибоководної частини Атлантичного океану.

Потенційні ресурси нафти і газу лише в шельфовій зоні Чорного моря оцінюють від 1,5 до 3 мільярдів тонн умовного палива

Попередні геологічні роботи в 1970-ті цей шельф оцінювали як вуглецеводневий, але коштів на виконання подальших робіт уряд Бразилії не мав. Ухваленням урядом законом було дозволено компанії «Шлюмбурже» провести за власний кошт тривимірне сейсмічне дослідження в цій зоні і, не погоджуючи ціну з урядом, продавати перспективні структури відомим у світі закордонним компаніям. Десятки структур було продано за ціною 100—800 мільйонів доларів, з них сплачено уряду Бразилії податки, що дало у скарбницю держави мільярди доларів.

Під час продажу цих структур було поставлено кілька умов. Компанія-власник мала розпочати реальні роботи не пізніше ніж через два роки після придбання структури. У разі затримки початку роботи уряд анулював продаж, виставляючи структуру на новий і не повертаючи сплачені кошти. Усю отриману продукцію з морських родовищ компанії мусили постачати на бразильські нафтохімічні заводи за чинними світовими цінами, і лише її надлишки можна було продавати іншим країнам.

У Сан-Паулу стали відкривати заводи з виготовлення сучасного бурового й нафтопромислового обладнання, кораблів та інструментів для масштабних робіт на морі. При цьому податкова система стимулювала використання продукції бразильських заводів.

Ще однією умовою була підготовка робітничих та інженерних кадрів із числа громадян Бразилії. Нині бразильські універси-

тети одні з найкращих, де навчають професій для роботи на морі. Ці державні заходи дали змогу створити більш як 6 мільйонів робочих місць.

Уряд Бразилії створив державну компанію «Петробраз», яка здійснює геологічний моніторинг з координації всіх робіт на морі, науковий і проектний супровід бурових та експлуатаційних робіт, підрахунок запасів, затвердження проектів розроблення родовищ і жорсткий контроль за ним. Ця компанія контролює всі заходи зі збереження навколишнього середовища під час виконання робіт на морі.

Цей шлях Бразилії міг би бути частково прийнятним і для України.

Що робити після деокупації Криму

Завдяки сучасним буровим самопідймальним установкам і технологіям спорудження горизонтальних свердловин майже всі родовища можна експлуатувати свердловинами, пробуреними з одного-трьох майданчиків (по десять і більше свердловин з одного майданчика). Це істотно скорочує витрати на буріння й головне — збільшує удвічі-втричі дебіт свердловин, коефіцієнт нафтогазоконденсатовіддачі й значно скорочує час розроблення родовища. Для морських (і не лише морських) свердловин полегшується процес подальшого транспортування нафти і газу через трубопроводи або шляхом скраплення газу на морських майданчиках і подальшого транспортування його танкерами на сушу. Енергію для скраплення можна отримувати з нетрадиційних джерел або газу зі свердловин. Дуже цінним для майбутніх робіт на морі може бути досвід введення в експлуатацію свердловин Одеського газоконденсатного родовища в 2012—2014 роках.

Першочерговому вирішенню підлягає забезпечення програм високоякісної геологічної інформацією. З огляду на те що за роки, які минули після анексії Росією Криму, може бути частково втраченою ця інформація і наукові й інженерні кадри, надзвичайно важливо

створити відкритий ринок геологічної інформації. Можливо, для цих робіт варто залучати (за прикладом Бразилії) іноземні спеціалізовані компанії.

Для залучення приватних українських і закордонних компаній до розвідки родовищ на морі необхідно на законодавчому рівні забезпечити гарантії інвесторам на надання переваг для отримання ліцензій на розроблення відкритого за рахунок інвестицій родовища, страхування фінансових, геологічних та екологічних ризиків.

Звичайно, для розв'язання проблем освоєння ресурсів наших морів необхідно концентровано залучити найвідоміших фахівців і науковців, зокрема тих, що змушені були залишитися працювати в окупованому Криму. Варто наново організувати підготовку інженерних кадрів для роботи на морі в одному з наших вишів або за кордоном.

Викладені міркування показують, які складні завдання відновлення робіт з освоєння родовищ нафти і газу на Чорному морі. Ресурси, переведені в запаси газу в шельфовій зоні Чорного моря, в разі їхнього освоєння можуть забезпечити всі потреби України впродовж 40 років.

Але українські фахівці ще не розглядали ресурсів газоконденсату на схилах Чорного моря. Один з найвідоміших спеціалістів світу в галузі газоконденсатів професор Юрій Макогон, який жив останні 25 років у Канаді (або США), українець за походженням, кілька разів приїжджав в Україну в 2006—2008 роках, щоб доповісти в НАК «Нафтогаз України» або в Міністерстві енергетики про запаси конденсату на схилах Чорного моря, технології їх вилучення, місце розташування та залучення закордонних компаній до цієї роботи, але жодного разу у верхах його не заохотили навіть прийняти і вислухати.

Здається, у 2008 році у Сімферополь приїжджав президент компанії «Хант», з ним приїхало сім віцепрезидентів. Вони доповідали раді Чорноморнафтогазу про бажання пробурити першу свердловину на дні Чорного моря і просили відвести цій компанії 200 квадратних кілометрів. У завершальному слові президент компанії заявив, що він ніколи б не вклав у цю роботу 260 мільйонів доларів, якби не знав, що перша пробурена свердловина забезпечить видобуток нафти 1000 тонн за добу.

Протоколи цієї наради було надіслано уряду України. Але там зупинилися на сумнозвісній компанії «Венко», відвідавши їй 2000 квадратних кілометрів для цих робіт, і відмовили у співпраці з компанією «Хант», хоч компанія «Венко» не мала необхідних фінансів, обладнання та персоналу для виконання складних робіт на морі.

Насамкінець. Відновити роботи на морі з огляду на їхню велику перспективність можна лише за рішенням уряду України. Воно може гарантувати енергетичну безпеку України.

ДОВІДКА «УК»

Морська територія в межах юрисдикції України, під дном якої зосереджено вуглеводневі ресурси нашої держави, становить 133 700 квадратних кілометрів і умовно поділяється на порівняно мілководну шельфову (глибина води 40—100 метрів), схил і глибоководну (глибина води 2000—2200 метрів) частини.

Відомими програмами уряду України (1996, 2008) встановлено, що потенційні ресурси нафти і газу лише в шельфовій зоні Чорного моря оцінюють від 1,5 до 3 мільярдів тонн умовного палива. У цей обсяг ресурсів не входять газоконденсатні ресурси схилу і дна Чорного моря. За даними Ю. Макогона, обсяг газоконденсатних ресурсів схилу північної частини Чорного моря можна порівняти з ресурсами північних родовищ Росії.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Прокурор Харківської області Олександр Фільчаков:

«Незаконне вирубування лісу в промислових масштабах на Харківщині припинено»

Загрозливе за масштабами незаконне вирубування лісів розпочалося в Україні не рік і не два тому. Воно триває ледь не з набуття країною незалежності, оскільки гарантує ділкам швидке й невитратне збагачення, їхнім дахам в особі високопосадовців адміністрацій, відомств, силових структур різних рівнів — солідний вершок до зарплат. І це влаштовувало всіх, крім суспільства й довкілля.

Ситуація з розкраданнями та корупцією в лісгосподарській галузі зайшла так далеко, що розібратися в ній і навести лад вирішив сам глава держави. Усі пам'ятають робочу поїздку Президента Володимира Зеленського торік у липні в Харківську область, його особисту інспекцію лісових угідь, гостру розмову під час наради в Інституті лісового господарства та агролісомеліорації, де Президент поставив перед правоохоронцями регіону питання рубя щодо наведення порядку в лісгосподарській галузі, припинення незаконних масових вирубувань та притягнення до відповідальності винуватців.

Наскільки дієво і результативно справляються з виконанням поставлених завдань правоохоронці Харківщини, в інтерв'ю нашою кореспондентів розповів прокурор Харківської області Олександр ФІЛЬЧАКОВ.

УК Олександр Васильовичу, попри створення правоохоронних та контролюючих структур, за прокуратурою залишається провідна роль у наведенні порядку. Чи змінилася на краще загальна картина щодо відновлення порядку і законності в лісгосподарській галузі області, чи можна сказати, що меч правосуддя все-таки здолав сокиру чорних лісорубів?

— З упевненістю можу заявити: незаконного вирубування лісу в промислових масштабах, як раніше, вже нема. Генеральний прокурор України окреслив пріоритетні напрями роботи на найближчий час, і проблема вирубування є в цьому переліку. Тож темпу не збавляємо, і це дає змогу сказати, що загалом картина в області значно поліпшилася.

Наприклад, до мого призначення на посаду прокурора області протягом 2019 року не було повідомлено жодної підозри посадовцям лісових господарств, а з жовтня, після мого призначення, повідомлено про підозру 37 особам у дев'яти кримінальних провадженнях. Обвинувальні акти стосовно 10 осіб уже направлено до суду.

УК Можете назвати суму збитків державі, яку визначено під час кримінальних проваджень?

— Підбиваючи підсумки роботи, що стосується незаконного вирубування лісів, можу розділити кримінальні провадження на два, так би мовити, типи. У справах, де фігурують фізичні особи — жителі Харківщини, сума збитків сягнула понад 5 мільйонів гривень.

Незаконні дії посадовців, які обіймали посади в лісових господарствах, призвели до значно більших збитків — 138 мільйонів гривень. Найбільше відзначилися у цьому плані Гутянське, Куп'янське, Чугуєво-Бабчанське, Красноградське,

Балаклійське, Жовтнєве лісові господарства.

УК Ще торік у вересні правоохоронні органи Харківщини інформували про організацію системи моніторингу з протидії незаконному вирубуванню лісів. До Єдиного реєстру досудових розслідувань уже тоді було внесено майже 100 кримінальних проваджень, частину з них спрямовано до суду. Що нині з цими провадженнями? Скільки і кому винесено підозр останнім часом?

— З початку четвертого кварталу 2019 року вперше за тривалий період розпочато активну роботу з протидії злочинам у лісовій галузі. Є багато кримінальних проваджень, де фігурують посадовці, що працювали в лісових господарствах. Торік виявлено правопорушення у семи лісових господарствах на Харківщині. 37 посадовим особам повідомлено про підозру.

Що стосується справ, у яких фігурують жителі Харківщини, які вирубували дерева для власних потреб, то за 2019 рік прокуратура спрямувала до суду 38 обвинувальних актів стосовно 45 осіб. Зауважу: 23 обвинувальні акти з 38 направлено до суду саме в четвертому кварталі 2019 року. Тобто я не був голосливим, стверджуючи, що з моменту мого призначення робота на цьому напрямі істотно активізувалася.

На постійній основі ми тісно співпрацюємо з ДБР, СБУ, поліцією та іншими органами, нещодавно проведено координаційну нараду, де розглядали питання сьогодишньої нашої теми.

УК Перефразовуючи прислів'я, що часом за лісом дерев не видно, хочу запитати: чи не так це з боротьбою проти незаконного вирубування лісів, коли за кількістю висунутих підозр не видно покарань конкретних винуватців? Саме про це говорив голова Харківської облдержадміністрації Олексій Кучер на координаційній нараді керівників право-

охоронних органів Харківської області.

— Хоч би як нам усім хотілося швидко розібратися з чорними лісорубами, раз і назавжди поставити крапку в цьому питанні, кримінальний процес через особливості української системи судочинства відбувається нешвидко. Оголошення підозр — це лише початок, без якого неможливо пройти весь подальший шлях.

На жаль, прокуратура ніяк не може пришвидшити процес. Ми робимо все, щоб вини причетних до скоєння злочинів було доведено.

Якщо проблем вирубування лісів не розв'язували роками, а вони лише накопичувалися, вирішити все одним помахом сокири правосуддя неможливо. Для цього потрібен час. Але запевняю, процес не затягуватимемо, адже нас у цьому підтримує керівництво держави.

УК Ще й сьогодні українці пам'ятають прізвище Сиси, який фігурував у перших розглядах Президентом стану справ у лісгоспах Харківщини. Чи розставлено вже крапки над «і» у цих кримінальних провадженнях?

— Директор ДП «Гутянське лісове господарство» перебуває під нічним домашнім арештом. Від посади його відсторонено. Внаслідок допущеної ним службової недбалості зрубано понад 200 дубів, а це майже 4,2 мільйона гривень збитків, завданих державі. Частина друга статті 367 Кримінального кодексу України, за якою підозрюють Віктора Сису, передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 2 до 5 років. Триває досудове розслідування, остаточну крапку в цій справі поставити суд.

УК В одному з інтерв'ю місцевим ЗМІ ви сказали, що на Харківщині ще існують осередки саботажу з боку підрозділів у правоохоронних органах. Можете конкретизувати це твердження? Чи було виявлено подібні факти або кришування чорних лісорубів?

Окремі відділи поліції роками не помічали, як вирубують дерева, а деревину вивозять фурами

ДОСЬЄ «УК»

Олександр ФІЛЬЧАКОВ. Народився 20 квітня 1979 року в Харкові. Закінчив Національну юридичну академію України ім. Ярослава Мудрого за спеціальністю «правознавство» та Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» за спеціальністю «фінанси». Після навчання в юракадемії працював помічником, старшим помічником прокурора Дергачівського району Харківської області, слідчим прокуратури цього самого району. В органах прокуратури пройшов усі щаблі кар'єрного зростання: прокурор відділу, заступник прокурора Дергачівського району Харківської області, заступник начальника управління прокуратури Харківської області, прокурор Київського району Харкова. У жовтні 2019 року його з посади керівника Харківської місцевої прокуратури №2 Харківської області призначено прокурором Харківської області. Має нагрудні відзнаки Генерального прокурора України «Подяка за сумлінну службу в органах прокуратури» III ступеня та «За сумлінну службу в органах прокуратури».

Фото надав автор

бів працівниками прокуратури області?

— Коли прокуратура предметно взялася за чорних лісорубів, з'ясувалося: окремі відділи поліції запліскали очі на те, що коїлося в них під самим носом. Наприклад, роками не помічали, як вирубують дерева, а деревину фурами вивозять.

Що нині? Збитки на сотні мільйонів гривень державі, знищений лісовий фонд, для відновлення якого знадобиться дуже багато років. Звичайно ж, у нинішніх умовах представники правоохоронних органів, рильце яких у пуху, м'яко кажучи, не задоволені і намагаються саботувати роботу.

Корупційні схеми розкривають. Усі випадки фіксують, ми тісно співпрацюємо із внутрішньою безпекою правоохоронних органів та спеціальними службами.

Щодо споглядацької позиції в минулому працівників прокуратури та їхнє ставлення до чорних лісорубів, то якби все було так добре, Генеральний прокурор не змінив би керівництво обласної прокуратури. Певно, у цьому напрямі попередники роботу належно не організували.

УК Що, на вашу думку, потрібно для підвищення ефективності боротьби з незаконним вирубуванням, щоб це явище стало хай і не привабливим, проте сторінками історії?

— Лише спільними зусиллями правоохоронних органів зможемо викоринити цю проблему. Щоб усіх винних справедливо покарати, маємо дізнаватися про якомога більшу кількість фактів вирубування. Звичайно, прокуратура області здійснює постійний моніторинг стосовно незаконного вирубування лісу. Але ми потребуємо допомоги всіх громадян Харкова та області. Працює гаряча лінія, на яку можна повідомляти про незаконне вирубування лісу. Усі звернення громадян оперативно обробляють, необхідні заходи вживають. Керівництво прокуратури області особисто контролює перебіг перевірок за всіма зверненнями.

УК І насамкінець розкажіть, будь ласка, про найбільш резонансні справи, які були чи нині перебувають під процесуальним керівництвом обласної прокуратури.

— Це може бути, наприклад, справа про передачу в приватну власність земельних ділянок Національного природного парку «Гомільшанські ліси». Колишньому начальникові управління Держкомзему в Зміївському районі Харківської області повідомлено про підозру.

За клопотанням прокуратури чоловікові, який на замовлення РФ хотів підірвати у Харкові експериментальний ЗСУ, обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Викрито розтрату майна, вчинену посадовцем Харківської міської ради. Його підозрюють у розтраті майна на суму 1,9 мільйона гривень, яку здійснив під час ремонту мосту на проспекті Льва Ландау.

Повідомлено про підозру експертів-заступників голови ХОДА. Там під час реконструкції очисних споруд завищили вартість матеріалів у кілька разів. Загальна сума збитків становить понад 18 мільйонів гривень.

Високопосадовцеві ГУ ДПС у Полтавській області повідомлено про підозру за отримання хабара у розмірі 85 000\$. За цю суму він планував сприяти закриттю кримінального провадження та поверненню речових доказів, вилучених під час обшуку харківського підприємця.

Нещодавно двом посадовцям ГУ ДПС у Харківській області повідомлено про підозру: вони умісно не виконували судових рішень, а також неналежно виконували свої службові обов'язки. Їхні дії завдали збитків державі майже на 2,8 мільйона гривень.

Працівники прокуратури Харківської області здійснюють процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях, але не можу розголошувати інформацію, оскільки це таємниця слідства. Однак можу запевнити, що найближчим часом суспільство буде задоволене результатами.

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

АПК: ЧАС ПЕРЕМІН

Хитка гойдалка рентабельності

АГРАРНА ЕКОНОМІКА. Експерти галузі міркують над причинами падіння прибутковості сільськогосподарського виробництва, а їх, виявляється, чимало

Якщо із 2016 року загальні обсяги капітальних інвестицій в агропродовольчі сектори економіки України збільшувалися, то, за даними Держстату, 2019 року вони зменшилися на 2,2%, повідомляє провідний науковий співробітник Інституту аграрної економіки Микола Кісіль. Які причини цього?

Заступник міністра економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства Тарас Висоцький, виступаючи на відкритті 10-ї виставки «Агровесна 2020» зазначив, що валова продукція сільського господарства зростає швидше, ніж виручка від її реалізації. Тобто виробництво росте, а його рентабельність падає. На думку заступника міністра, це тому, що світові ціни на сільськогосподарську сировину знизилися, а наші виробники досить чутливі до світової кон'юнктури.

Тому, вважає Тарас Висоцький, для подолання цієї негативної тенденції слід зменшити частку первинної сировини у валовій експортній продукції. Слід нарощувати переробку і збільшувати обсяги продукції з високою доданою вартістю. Нині щонайменше 30% закладеного тут потенціалу досі не використано. Утім, що зробить уряд для підтримки цього напрямку, промовчав не зазначив.

Чому падає

Але хіба чинник, наведений заступником міністра, — єдина причина падіння рентабельності галузі? Це намагалися з'ясувати учасники дискусійної панелі «Як підвищити рентабельність агробізнесу», що відбулася у межах цієї виставки. Скажімо, **заступник голови Громадської спілки «Всеукраїнська аграрна рада» Михайло Соколов** зауважує: дуже шкодить сільгоспвиробникам дорознична добрий, нагально стоїть питання зниження мит на

їх ввезення. Навіщо потрібне таке мито, крім як для скорочення рентабельності сільськогосподарського виробництва, не зрозуміло.

Ще один приклад — триває дискусія навколо законопроекту, який би нарешті дозволив ввезення в Україну дослідних зразків засобів захисту рослин для їх випробування у нас без реєстрації у країні-виробнику. Ситуація насправді безглузда, бо розвинені країни не покладаються на підсумки чужих досліджень, проводять свої, лише Україна — виняток. Тому реєстрація нових препаратів, більш ефективних і менш токсичних, фактично припинилася. Хто тут програв? Знов аграрії!

Ще одна проблема, не лише аграрна — дуже складна і корумпована система отримання дозволів на будівництво. Уся регуляторна сфера, що стосується аграрного сектору і суміжних галузей, потребує не косметичних поліпшень, а концептуального удосконалення, резюмує експерт. Бо нині парадоксальна ситуація: якщо чиновники дають дозвіл на щось, то вони мали б відповідати за наслідки наданого ними дозволу, в реальності ж — ні. Певна річ, їм простіше взяти хабар, ніж насправді щось перевіряти.

Скорочення інвестицій — шлях у нікуди

Колишня в.о. міністра аграрної політики та продовольства Ольга Трофімцева зауважує: в аграрній галузі спостерігаємо скорочення капітальних інвестицій. На це є багато причин, зокрема зміцнення національної валюти — при цьому імпортовані засоби аграрного виробництва чомусь дешевшими не стають, а ось експортна виручка помітно падає.

Виробники починають економити не лише на капітальних витратах, а й поточних виробничих — добривах, засобах захисту рослин, техніці, скорочують кількість технологічних операцій тощо. Але намагаючись скоротити витрати, аграрії скорочують і майбутні доходи, бо пропорційно витратам зменшується й урожай.

Не сприяє інвестиціям в аграрний сектор і неясність у питанні ринку землі: досі не зрозуміло, коли його запровадять і який вигляд він матиме у підсумку. Тож і сільгоспвиробники вибікують, не знаючи, куди їм вкладати гроші — чи у викуп землі, чи у розвиток виробництва, бо на одне й друге разом коштів не вистачить.

Михайло Соколов додає: чимало клопоту завдають чутки, які не з кращою метою розповсюджують прихильники вільного ринку землі — нібито аграрії занижують орендну плату за паї. Насправді переважно сільгоспвиробники балансують на нижній межі рентабельності, а то й переходять її, тож більше платити за паї вже не можуть. Тому багато аграрних підприємств з урахуванням інших згаданих чинників будуть у збитках.

Це вже не найкраща стартова позиція для запровадження ринку землі. Останнім часом аграрії знизили витрати на техніку, будівництво тваринницьких комплексів тощо. Багато хто не виконав тих планів, які торік ставив.

До чинників, що негативно впливають на рентабельність аграрного виробництва, слід зарахувати й погодні. На цьому зауважив **керівник відділу агропромислового страхування страхової компанії «ІНГО Україна» Руслан Зимовець**. Через кліматичні зміни збільшуються кількість і масштаби природних катаклізмів, через що знижується урожайність, відповідно і рентабельність.

ПРЯМА МОВА

Ольга ТРОФІМЦЕВА, колишня в.о. міністра аграрної політики та продовольства:

— Це різні за обсягом ринки, тому отримати ту саму валютну виручку, яку маємо на сьогодні, там буде неможливо. Тут треба підходити зважено, підраховувати, що вигідніше нам. Усім критикам хочу сказати: беріть калькулятори і вчіться рахувати. Певна річ, нам потрібні й переробка, і готові продукти, які продаватимемо в упакованому вигляді, але не завжди вигідніше експортувати саме таку продукцію. А роль держави тут така: має бути стала, прогнозована аграрна політика, єдине бачення перспективи, чого зараз ми, на жаль, не спостерігаємо. Програми, започатковані у попередньому уряді, свого часу багато критикували, і я сприймаю цю критику, але загалом їх було спрямовано саме на розвиток вітчизняної переробки, створення додаткової доданої вартості.

Михайло СОКОЛОВ, заступник голови Громадської спілки «Всеукраїнська аграрна рада»:

— Чим капіталізм кращий за планову економіку? Хазяїн прагне, щоб вкладені ним кошти дали максимальний прибуток. Наче очевидно, але коли йдеться про сільське господарство, зразу перестаємо цьому вірити — ні, мовляв, фермери не туди інвестують, їм треба пояснити, що не треба нарощувати виробництво пшениці, треба будувати переробку. Але фермери — не ідіоти, вони інвестують туди, де отримують найвищий прибуток на вкладений капітал і так максимізують наші додану вартість і ВВП. Тому не треба їх вчити, чим вони мають займатися, треба просто дати змогу це робити.

Знизити збитковість могло б страхування аграрних ризиків. Але тут заговика: останні витрати страхових компаній стали рекордними за всю історію аграрного страхування і з часом лише зростатимуть. Цього року вони перевищать 100 мільйонів гривень, а аграрний сезон ще не закінчено.

В Україні страхують свої ризики лише 3—5% аграріїв, переважно великі компанії з іноземним капіталом. Решта коли й страхуються, то обирають найдешевші пакети страхових послуг, ширший пакет — для

них надто вже дорого. Виходом тут була б часткова бюджетна компенсація аграріям витрат на страхування, як це практикували минулими роками. І самі сільгоспвиробники, і страховики зацікавлені, щоб така система знову запрацювала на повну силу.

А наостанок повернімося до думки Тараса Висоцького: чи завжди вигідно експортувати не сільгоспсировину, а продукти її переробки, наприклад не зерно, а борошно, як пропонували деякі під час іншої дискусії на тій самій виставці?

Звідки м'ясо — не має бути секретом

БЕЗПЕКА СПОЖИВАЧІВ. Уряд підготував документ, який зобов'яже торговельні заклади вказувати країну походження деяких продуктів харчування

На сайті Мінекономрозвитку оприлюднено для публічного обговорення проєкт наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Про затвердження Порядку та спеціальних вимог до маркування та Переліку харчових продуктів, для яких обов'язковим є зазначення країни походження або місця походження». Метою появи документа розробники насамперед вказують те, що обмежено права споживачів щодо отримання інформації про деякі види харчових продуктів, передбаченої Законом України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

Як зазначають автори проєкту наказу, брак ін-

формації про місце походження окремих видів харчових продуктів призводить до порушення Україною деяких міжнародних зобов'язань, зокрема Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Нестача механізму зазначення країни походження або місця походження у маркуванні харчових продуктів унеможливило виконання зобов'язань України відповідно до всеосяжної стратегії імплементації глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» угоди, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів від 24 лютого 2016 р. №228-р, у частині інформування споживачів у повному обсязі.

Тож запропонований порядок встановлює механізм та спеціальні вимоги до маркування свіжого, охолодженого та замороженого м'яса свиней, овець, кіз та птиці; яловичини та продуктів з яловичини і меду, для яких обов'язкове зазначення країни походження або місця походження, відповідно до вимог статті 20 зазначеного вище закону з урахуванням вимог регламенту Комісії ЄС №1337/2013 від 13 грудня 2013 року.

Суть запропонованих змін полягає в тому, що на кожному етапі виробництва, реалізації та обігу окремих типів м'яса, наведених у додатку 7 до закону, оператори ринку харчових продуктів повинні запровадити та використовувати систему простежуваності відповідно до

вимог Закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Зокрема маркування окремих типів м'яса, зазначених у додатку 7 до закону, що призначені для постачання кінцевому споживачу або для закладів громадського харчування, має містити інформацію про назву країни, у якій вирощено тварину («Вирощено в: (назва країни)») і де її забито.

Якщо м'ясо було отримано від тварин, народжених, вирощених та забитих в одній країні, оператор ринку харчових продуктів зазначає інформацію «Походження: (назва країни)». У місцях продажу кінцевому споживачеві оператори ринку харчових продуктів зобов'язані маркувати нарізане м'ясо не-

фасоване із зазначенням назви країни, де тварини, від яких було отримано це м'ясо, народилися, були вирощені та забиті, разом із зазначенням назви країни, де обвалювали туші.

М'ясо тварин, що народилися, були вирощені та забиті в різних країнах, має бути чітко відокремлене одне від одного в місцях продажу. Інформацію про походження слід зазначати в роздрібних точках продажу поряд із м'ясом у спосіб, що дає кінцевому споживачеві змогу легко розрізнити м'ясо різного походження.

Маркування меду має містити назву країни, де його зібрано, яка зазначається як «Країна походження: (назва країни)». Якщо мед підлягав змішуванню (купажуванню), маркування має містити

інформацію: «Купаж меду походить з: (назва країни)».

Цей документ, зауважують його автори, створено для запобігання введенню споживачів в оману та фальсифікації харчових продуктів. Перелік харчових продуктів, для яких обов'язкове зазначення країни походження або місця походження, складено з урахуванням аспектів, пов'язаних з охороною здоров'я населення від зоонозних захворювань, захистом споживачів, запобіганням фальсифікації та недобросовісної конкуренції.

З повним текстом документа можна ознайомитися на сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства у розділі «Документи».

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Красиво про красивих жінок

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

ВИДАННЯ. Вийшла в світ книжка журналістки Наталії Христової, присвячена видатним жінкам Миколаївщини, тим, хто зробив значний внесок у соціальне, культурне й духовне життя краю. Презентація видання відбулася в Миколаївській міській бібліотеці ім. М. Кропивницького.

У збірку увійшли 28 журналістських нарисів та інтерв'ю, які авторка створювала протягом 2002—2018 років. Серед її героїнь яскраві особистості, художниці й поетеси, викладачки та журналістки, актриса, видавець, дикторка телебачення, яхтсменка, лікарка, винороб, піаністка. Кожна з них талановита у своїй галузі, присвятила їй життя, добилася успіхів. Усі вони, на думку авторки, — мадонни. До речі, і сама Наталія отримала свого часу почесне звання «Українська мадонна».

Є у книжці історії кохання, розповіді про творчі родини й тих жінок, які стали подругами, муза-

У книжці зібрано 28 журналістських нарисів

ми, берегинями, соратницями і просто коханими городян-чоловіків. Ці творчі тандеми відомі і в Миколаєві, і за його межами: Людмила Костюк та Єміль Январьов, Олександра та Костянтин Ольшанські, Лариса та Михайло Терновські, Наталія і Олександр Кремки, Ольга та Дмитро Артим, Ірина та Василь Паки, Людмила і Валерій Бабич. Кожна історія у викладі авторки сповнена щирості та захоплення героями.

Про те, що Наталія Христова вже переросла журналістику, казала на презентації одна з героїнь книжки Таміла Бугаєнко, депутат міської та обласної ради, громадська діячка.

«Коли розгортаю газету «Вечерній Миколаєв» і бачу статтю Наталії, починаю читання з неї, — ділиться Таміла. — Відразу поліпшується настрій».

Власниця видавництва, в якому надруковано книжку,

Ірина Гудим каже, що її підкорило вміння авторки бути всюди, ділитися з читачами враженнями, вміння розставляти акценти і захоплюватися життям.

Книжку проілюстровано світлинами миколаївських фотографів Олександра Кремка та Олександра Сайковського, фотоматеріалами з архіву авторки і сімейних архівів героїнь, картинами художниць.

Гербу Закарпаття виповнилося 100 років

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

ЮВІЛЕЙ. На Закарпатті відзначили 100-річчя існування герба краю. Саме стільки часу минуло відтоді, як затвердили символіку із синьо-жовтими смужками й ведмедем та синьо-жовтий прапор. Це зробив парламент молодого Чехословацької республіки, до

якої після розпаду Австро-Угорщини за рішенням Сен-Жерменського договору в 1919 році увійшло Закарпаття.

З нагоди 100-річчя герба у відділенні закарпатської дирекції Укрпошти відзначили цю дату. Поштовики влаштували символічне погашення спеціальним штампелем конверта й марки, на яких зображено символіку Закарпаття.

Конверт із 100-річною символікою — гербом краю за Карпатами

У середині березня в Харкові запрацює сіті-бот «Назар»

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

СЕРВІС. До Міжнародного дня відкритих даних презентували сіті-бот «Назар», завдяки якому харків'яни зможуть отримувати повідомлення на смартфон про плановий ремонт або будь-

яку аварійну ситуацію: відімкнення світла, гарячої чи холодної води тощо.

«Нині, коли оператор інформаційної служби 15-62 відповідає людині телефоном про будь-яке відімкнення, він бере інформацію з конкретної бази, де фіксують дані й прогнози, коли аварію бу-

де усунуто. Цю базу відкриваємо для «Назара», і людина отримуватиме повідомлення на смартфон, якщо за її адресою щось станеться. Жодних дзвінків, усе буде автоматично. Резюмуючи цей підхід, констатуємо: не вкладаючи бюджетних грошей, даємо городянам високоякісні онлайн-

сервіси», — розповів заступник Харківського міського голови з питань цифрової трансформації Олег Дробот. Він запевнив, що і в подальшому відкриті дані використовуватимуть для створення нових сервісів у житлово-комунальному господарстві, медицині тощо.

Пленер біля лінії фронту

Іванка МІЩЕНКО
для «Урядового кур'єра»

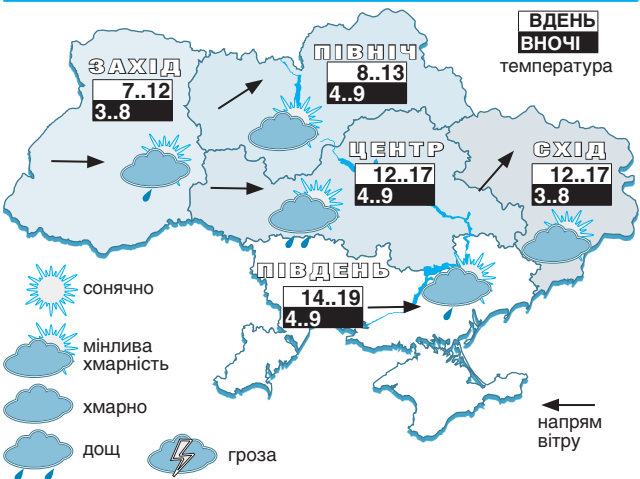
МИСТЕЦТВО. Унікальний литовсько-український мистецький проєкт передає атмосферу, в якій шостий рік перебуває Луганщина. Роботи в межах мистецького проєкту «Пленер біля лінії фронту» представили три українські та три литовські художники: Федір Александрович, Сергій Захаров, Валерія Москвітін, Вігантас Веяс, Паулус Паукштіс та Грета Бернотайте.

За словами організаторів, ця спільна литовсько-українська акція солідарності з місцевими жителями — продовження литовської підтримки Східної України, що потерпає від бойових дій. «Особливо мене вразила картина, на якій зображено великі червоні ворота з багатьма дірками від куль, а крізь них пробивається проміння сонця, — поділився враженнями очільник області Сергій Гайдай під час презентації виставки в Северодонецьку. — Саме живопис як мистецтво не потребує слів, а показує війну».

Митці кажуть: радіють, що зображений ще зруйнованим міст у Станиці Луганській відновили

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 13 БЕРЕЗНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+4 +9	+8 +13	Черкаська	+5 +10	+10 +15
Житомирська	+4 +9	+8 +13	Кіровоградська	+5 +10	+12 +17
Чернігівська	+4 +9	+8 +13	Полтавська	+4 +9	+12 +17
Сумська	+4 +9	+8 +13	Дніпропетровська	+3 +8	+13 +18
Закарпатська	+4 +9	+7 +12	Одеська	+4 +9	+14 +19
Рівненська	+3 +8	+6 +11	Миколаївська	+4 +9	+17 +22
Львівська	+3 +8	+7 +12	Херсонська	+3 +8	+14 +19
Івано-Франківська	+3 +8	+7 +12	Запорізька	+3 +8	+14 +19
Волинська	+3 +8	+6 +11	Харківська	+4 +9	+12 +17
Хмельницька	+3 +8	+7 +12	Донецька	+3 +8	+12 +17
Чернівецька	+4 +9	+9 +14	Луганська	+3 +8	+12 +17
Тернопільська	+3 +8	+7 +12	Крим	+2 +7	+13 +18
Вінницька	+4 +9	+10 +15	Київ	+6 +8	+9 +11

Укргідрометцентр

У Сумах спорт буде доступним для всіх

Олександр ВЕРТИЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ПІДТРИМКА. На недавній сесії Сумської міської ради депутати проголосували за надання 2 мільйонів гривень на облаштування спортивної зали для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Такий об'єкт стане першим на Сумщині. Починаючи ініціював депутат Дмитро Наталуха, який опікується інклюзивними і проблемами гармонійного розвитку громадян цієї категорії. Загальна вартість майбутнього об'єкта становить 2,4 мільйона гривень. Раніше з бюджету вже було надано 300 тисяч, частину назбирили благодійники, тож тепер спортивна зала стає реальною для тих, хто не має змоги тренуватися у звичайних спортивних спорудах. Як зазначив сумський спортсмен-візочник майстер спорту Микола Педоренко, таке депутатське рішення надзвичайно цінне і потрібне, адже засвідчує турботу про розвиток інклюзивного середовища.

На Черкащині зазеленіють нові діброви

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

ВІДНОВЛЮЄМО ЛІСИ РАЗОМ. Понад сотню гектарів лісу взялися посадити цієї весни звенигородські лісівники. Нові діброви й бори створюватимуть із власноруч вирощеного посадкового матеріалу. Для потреб лісокультурної кампанії на місцевих розсадниках виростили понад мільйон сіянців. Про це повідомляють в обласному управлінні лісового та мисливського господарства. У Звенигородському лісгоспі планують посадити лісові культури загальною площею 93,7 гектара, а посприяють природному поновленню на площі близько 10 гектарів. Основна лісоутворююча порода на підприємстві — дуб, який планують посадити на площі 82,5 гектара. У дубові насадження введуть лісову черешню. Усі лісові господарства області активно долучилися до Всеукраїнської акції «Відновлюємо ліси разом», яку започаткували Міністерство енергетики та захисту довкілля спільно з Державним агентством лісових ресурсів. У межах акції в Україні посадять 10 мільйонів дерев.